

VÝSKUMNÝ DIZAJN A METÓDY VÝSKUMU

PhDr. Eva Ballová Mikušková, PhD.

Záverečná konferencia

VEGA 1/0084/21 „Osobnostné, kognitívne a motivačné prediktory profesijných kompetencií učiteľov v pregraduálnej príprave a v praxi“

20.11.2023

UNIVERZITA
KONŠTANTÍNA
FILOZOFA PEDAGOGICKÁ
V NITRE FAKULTA

PROFESIJNÉ KOMPETENCIE UČITEĽOV

Je spôsob, akým pripravujeme učiteľov v rámci vyššieho vzdelávania je postačujúci?

Sú kompetencie, ktoré sa pokúšame u učiteľov rozvíjať postačujúce?

výzva a príležitosť

zmapovať profesijné kompetencie a ich prediktory

aby sme do budúcnosti mohli lepšie nastaviť obsah a formu prípravy učiteľov v pregraduálnej príprave.

MERANIE PROFESIJNÝCH KOMPETENCIÍ UČITEĽOV

Sokolová a kolektív

inovatívny prístup tréningu sociálno-psychologických kompetencií budúcich učiteľov
Škála sociálno-psychologických kompetencií učiteľov (interpersonálne, intrapersonálne, riadenie triedy, sociálno-inkluzívne kompetencie)

Rovňanová

analýza stavu teoretickej a praktickej pripravenosti študentov formou zisťovania názorov na profesijné kompetencie učiteľov

Jursová Zacharová

vzťah medzi kompetenciami, osobnostnými charakteristikami a motiváciou stať sa učiteľom

Škála sociálno-psychologických kompetencií učiteľov (Sokolová et al., 2015)

DIDAKTICKÉ KOMPETENCIE

všeobecné profesijné kompetencie sú zamieňané s didaktickými kompetenciami

didaktické kompetencie sa týkajú plánovania, organizovania, riadenia, hodnotenia a realizácie vyučovacieho procesu

mať rozvinuté didaktické kompetencie znamená, že učiteľ by mal mať vedomosti z pedagogiky, ontogenetickej psychológie, didaktiky a inovatívnych foriem a metód vyučovania, navrhovať vyučovacie ciele, obsah, metódy a formy a hodnotiť výchovno-vzdelávací proces

Meranie

Dotazníkom didaktických kompetencií

plánovanie a príprava, realizácia, triedna klíma a disciplína, diagnostika and hodnotenie, seba-reflexia

VYUČOVACIE ŠTÝLY

spôsob, akým učiteľ komunikuje, riadi úlohy, dohliada na procesy a ako sa socializuje so žiakmi + pochopenie vyučovacích metód a foriem, ktoré podporujú aktívne učenie

Mohanna a kol. štýly učenia a vyučovania: všestranný, flexibilný a prispôsobivý učiteľ; citlivý učiteľ zameraný na študenta; oficiálny učiteľ, ktorý dodržiava učebné osnovy; učiteľ, ktorý uprednostňuje priame fakty; konferenčný učiteľ; a jednorazový učiteľ

Grasha-Reichmannov model – štýly učenia: expert, formálna autorita, osobný model, facilitátor a delegátor

Meranie

Kombinácia nástrojov *Evaluácia vyučovacích štýlov učiteľa* a *Dotazník vyučovacích štýlov*

= **Dotazník vyučovacích štýlov**

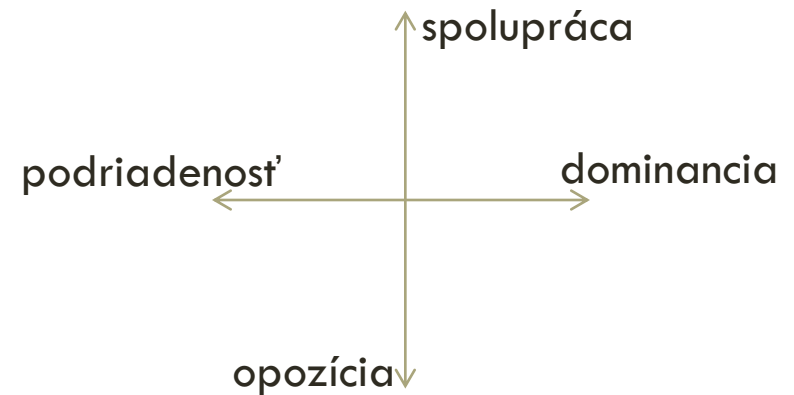
učiteľ - podporujúci, orientovaný na ciele, orientovaný na vedomosti, manažér

INTERAKČNÉ ŠTÝLY

relatívne stabilný spôsob, akým učitelia interagujú, správajú sa a komunikujú

Learyho model osobnosti
+ odvodený model interakčného správania učiteľ'a

Meranie

Dotazník interakčného štýlu učiteľ'a – seba-výpoved'ová 40-položková verzia

osem sektorov správania učiteľ'a: organizátor, napomáhajúci, chárajúci, vedúci žiaka k zodpovednosti, neistý, nespokojný, karhajúci a prísny

VZŤAHY PROFESIJNÝCH KOMPETENCIÍ

interakčný štýl

(organizátor, napomáhajúci, chápaní, vedúci žiaka k zodpovednosti)

štýly vyučovania

(podporujúci, orientovaný na ciele, , orientovaný na vedomosti, manažér)

didaktické kompetencie

(plánovanie a príprava, realizácia, triedna klíma a disciplína, diagnostika and hodnotenie, seba-reflexia)

osobnostné črty

(otvorenosť, svedomitosť, prívetivosť, extravergia, negatívne s negatívnou emocionalitou)

vnútorná a altruistická motivácia

rozvinuté exekutívne funkcie

(okrem emočnej regulácie a regulácie správania)

ZÁVER

Naše zistenia prinášajú nový pohľad na vzťahy medzi profesionálnymi kompetenciami a nebehaviorálnymi faktormi, ktoré potenciálne podporujú ich rozvoj.

Osobnostné vlastnosti (prívetivosť, svedomitosť a otvorenosť), vnútorná a altruistická motivácia, exekutívne funkcie sme identifikovali ako pozitívne predchodcovia profesijných kompetencií učiteľov.

Aby sa zlepšila kvalita učiteľov a aby sa zabránilo ich odchodu z povolania, mali by sa starostlivo vyberať učitelia v prípravnej fáze; mala by sa podporovať ich vnútorná motivácia a mali by sa obmedziť bariéry, akými sú nízke sociálne postavenie a plat.

Učiteľská profesia si vyžaduje odborníkov, ktorí disponujú odbornými kompetenciami vo výchovno-vzdelávacom procese so zameraním na žiakov v príslušnom vývinovom rámci, ako aj sebareflexiu a sebarozvoj. Spoločnosť a školstvo si vyžadujú učiteľov, ktorí sú pripravení na celoživotné vzdelávanie a rozvíjajú svoje profesijné kompetencie a vedia ich efektívne využívať v školskej praxi.

